

ZATWIERDZAM:

Marzena Ślubowska
Wójt Gminy Sońsk

INSTRUKCJA

BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

**Dla budynku Urzędu Gminy w Sońsku
przy ul. Ciechanowskiej 20**

Sońsk, kwiecień 2015 r.

SPIS TREŚCI

I.	PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA.....	3
II.	CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU.	4
III.	CHARAKTERYSTYCZNE, POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTANIA POŻARU, DROGI JEGO ROZPRZESTRZE- NIANIA ORAZ ZASADY ZAPOBIEGANIA POWSTANIA POŻARU...	8
IV.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE INSTALACJI UŻYTKOWYCH.....	16
V.	ZASADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM.....	18
VI.	ZASADY ROZMIESZCZANIA I EKSPLOATACJI GAŚNIC PRZENOŚNYCH.....	21
VII.	SPOSOBY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM STOSOWANYCH URZĄDZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH I GAŚNIC.....	23
VIII.	ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI.	26
IX.	ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU.....	29
X.	ORGANIZACJA I ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW I INNYCH STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW BUDYNKU Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ NINIEJSZEJ INSTRUKCJI	32
XI.	WYKAZ DOKUMENTÓW DOTYCZĄCY OCHRONY PRZECIWPOZAROWEJ.....	34
XII.	POSTANOWIENIA KOŃCOWE.....	35

I. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA.

Przedmiotem opracowania jest Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego, zawierająca ogólne i szczegółowe wymagania przeciwpożarowe dla budynku Urzędu Gminy w Sońsku.

Nie stanowi ona oceny stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu, ani przyjętych i zastosowanych rozwiązań technicznych.

Podstawa opracowania: § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109, poz. 719).

Zakresem opracowania objęto:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
- 2) wyposażenie w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- 5) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
- 6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi;
- 7) informacje o obiekcie obejmujące także usytuowanie oraz terenów przyległych z uwzględnieniem danych, dotyczących w szczególności:
 - a) powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji,
 - b) odległości od obiektów sąsiednich,
 - c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
 - d) gęstości obciążenia w strefie pożarowej,
 - e) kategorii zagrożenia ludzi,
 - f) lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zakwalifikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
 - g) podziału obiektu na strefy pożarowe,
 - h) warunków ewakuacji ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
 - i) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - j) usytuowanie elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi, przeciwpożarowych wyłączników prądu oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
 - k) hydrantów zewnętrznych oraz zbiorników wody do celów przeciwpożarowych,
 - l) dróg pożarowych z zaznaczeniem wjazdów na teren.

II. CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU.

1. Usytuowanie obiektu z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe, oraz możliwość dojazdu pożarowego i poboru wody do zewnętrznego gaszenia pożaru.

Charakterystyka ogólna

Budynek składa się z 3 kondygnacji użytkowych: 2 nadziemnych i 1 kondygnacji podziemnej. Na kondygnacjach przewidziano:

- 1) piwnice – sala konferencyjna oraz pomieszczenia magazynowe, techniczne i garażowe,
- 2) parter – pomieszczenia biurowe,
- 3) piętro – pomieszczenia biurowe oraz filia banku.

Klasyfikacja budynku w grupie wysokości - budynek niski N
Klatka schodowa ewakuacyjna – 1 (łącznie wszystkie kondygnacje budynku) - obudowana ścianami.

Kategoria zagrożenia ludzi

Budynek stanowi jedną strefę pożarową zaliczoną do kategorii ZLIII.
W budynku zatrudnionych jest pracowników.
W kondygnacji piwnicznej zlokalizowana jest sala konferencyjna z możliwością jednoczesnego przebywania ponad 50 osób.

Gęstość obciążenia ogniowego strefy pożarowej

- Dla stref ZL nie określa się gęstości obciążenia ogniowego
- Pomieszczenia garażu i kotłowni – do 500 MJ/m²

Parametry pożarowe występujących substancji palnych

Przewiduje się, że w budynku występować będą tylko materiały właściwe dla funkcji budynku, tj. wystrój wnętrz, materiały biurowe, nośniki informacji, urządzenia elektryczne itp. Materiały niebezpieczne pożarowo /ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C/ przechowywane będą tylko w ilościach nie powodujących konieczności wydzielania pożarowego pomieszczeń, w których występują. Garaż dwustanowiskowy. Kotłownia węglowa (skład opału poza budynkiem).

Zagrożenie wybuchem

W budynku nie występują pomieszczenia zaliczone do zagrożonych wybuchem.

Odległości od obiektów sąsiadujących.

W bezpośrednim sąsiedztwie budynku Urzędu Gminy nie są zlokalizowane inne obiekty.

Podział budynku na strefy pożarowe.

Budynek stanowi jedną strefę pożarową, pomieszczenia techniczne zostały wydzielone.

Warunki ewakuacji.

Do celów ewakuacji służy klatka schodowa o konstrukcji żelbetowej z bezpośrednim wyjściem na zewnątrz. Na poziomie piwnicy znajduje się sala konferencyjna z możliwością jednoczesnego przebywania ponad 50 osób. Posiada dwa wyjścia ewakuacyjne prowadzące na korytarz. Z korytarza zapewniono dwa kierunki ewakuacji: jeden na klatkę schodową, drugi kierunek ewakuacji prowadzi korytarzem do drzwi bezpośrednio na zewnątrz.

Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych.

Przewody wentylacyjne wykonane z materiałów niepalnych. Przewód spalinowy posiada konstrukcję stalową, samonośną zlokalizowany jest na zewnątrz budynku.

Instalacja elektroenergetyczna. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu.

Wykonano dla budynku przeciwpożarowy wyłącznik prądu.
Sterowanie przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu zlokalizowane w pobliżu głównego wejścia do budynku.

Instalacja odgromowa.

Ochrona odgromowa zapewniona przez wykonanie kompletnej instalacji odgromowej zgodnej z PN. Rodzaj ochrony – ochrona podstawowa.

DOBÓR URZĄDZEŃ PRZECIWPÓŻAROWYCH W OBIEKCIE

Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa.

Na każdej kondygnacji znajduje się hydrant 52 z wężem płaskoskładanym, zlokalizowany w korytarzu naprzeciwko klatki schodowej.

Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.

Wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru zapewniono z sieci wodociągowej zlokalizowanej w przyległej ulicy. Najbliższy hydrant w odległości do 70 m.

Drogi pożarowe.

Drogę pożarową stanowi plac utwardzony kostką betonową, przylegający bezpośrednio do budynku.

Parametry pożarowe występujących substancji palnych:

Budynek zaliczony jest o obiektów użyteczności publicznej. Występują w nim materiały palne takie jak: artykuły biurowe w tym papier, wyposażenie pomieszczeń w tym firany zasłony meble tapicerowane, meblościanki, wykładziny podłogowe. Większość stosowanych materiałów wyposażenia wnętrz zawiera tworzywa sztuczne i związki chemiczne, których rozkład w przypadku powstania pożaru powoduje wydzielanie się toksycznych dymów i gazów pożarowych.

Każdy pożar, bez względu na to, gdzie powstał, charakteryzuje się wydzielaniem dymu składającego się z mieszaniny powietrza i gazów z cząstkami stałymi i ciekłymi powstającymi w wyniku niecałkowitego spalania. Występujące w środowisku pożaru produkty spalania lub rozkładu termicznego (pirolizy) tworzą złożoną mieszaninę gazów i zawieszonych cząstek, która stwarza dla człowieka wiele zagrożeń, w tym najgroźniejszym jest toksyczność. Pożary wewnętrzne charakteryzują się tym, że mają przeważnie gwałtowny i dynamiczny przebieg, zwłaszcza gdy palą się tworzywa sztuczne. Wówczas ulegają rozkładowi termicznemu już w dość niskich temperaturach (około 180 - 400 °C), w wyniku którego wydzielają się znaczne ilości dymu, sadzy i lotnych substancji toksycznych (toksyczne produkty rozkładu), a także następuje ściekanie płonącymi kroplami.

W warunkach pożaru z udziałem tworzyw sztucznych mogą tworzyć się zarówno produkty rozkładu termoutleniającego jak i pełnego lub niepełnego spalania. Poniżej temperatury zapalenia mamy do czynienia z produktami rozkładu termoutleniającego, zaś powyżej - z produktami spalania.

Wydzielanie się produktów spalania w warunkach pożaru stanowi największe niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia ludzkiego ze względu na:

1. gwałtowne ograniczenie widoczności,
2. utrudnienie oddychania spowodowane niedoborem tlenu oraz ich działaniem toksycznym,
3. działanie termiczne spowodowane wysoką temperaturą mogącą uszkodzić układ oddechowy.

Zagrożenie życia ludzkiego w czasie pożaru zależy od rodzaju substancji toksycznych, ich stężenia oraz warunków pożaru (rozmiarów przestrzennych, obciążenia ogniowego, stanu rozdrobnienia materiałów palnych, wentylacji). Na przykład 1 kg poliuretanów (gąbka, uszczelki itp.) wytwarza 30 - 50 litrów cyjanowodoru, jednej z najsilniejszych trucizn. Po spaleniu 1 kg pianki poliuretanowej w pomieszczeniu o objętości 30 m³ stężenie niebezpieczne dla życia może zostać przekroczone po 90 sekundach. Często już po upływie 1 - 2 minut od powstania ognia ludzie są narażeni na niebezpieczeństwo utraty życia, a główną przyczyną śmierci jest wdychanie gazów toksycznych.

Substancje szkodliwe powstałe w wyniku spalania przedostają się do organizmu ludzkiego przez ich wdychanie lub wskutek absorpcji przez skórę, przenikają one także do przewodu pokarmowego. Zagrożenie lotnymi substancjami jest funkcją stężenia, szybkości jego narastania i czasu przebywania w atmosferze skażonej, a w niektórych przypadkach zależy od stanu aktywności fizycznej (np. szybki oddech przy zmęczeniu lub dużym wysiłku fizycznym).

Mimo stałego rozszerzania asortymentu związków chemicznych najgroźniejszym i najczęściej spotykanym gazem, wchodzącym w skład produktów spalania, w tym powstającym z płonących tworzyw sztucznych, pozostał tlenek węgla (CO). Tlenek węgla jest gazem bardzo toksycznym, który stwarza zagrożenie w każdym stężeniu - w niższych stężeniach wywołuje utratę koordynacji ruchowej, w dużych stężeniach - nagłą śmierć. Ponad 0,2% zawartości tlenu węgla w powietrzu działa w krótkim czasie zabójczo. Zawartość tlenu węgla w gazach pożarowych wynosi 0,1- 0,5% objętości.

Dwutlenek węgla (CO₂) występuje w zwiększonym stężeniu podczas procesu spalania. Podczas pożaru w pomieszczeniach zamkniętych bardzo szybko może osiągnąć niebezpieczną dawkę. Stężenie CO₂ powyżej 2% w powietrzu wywołuje zaburzenia w mechanizmie oddychania. Dwutlenek węgla, drażniąc ośrodek oddechowy w następstwie wzmaga wentylację płuc, co powoduje dodatkową możliwość zatrucia się innymi gazowymi produktami spalania. Podczas pożaru stężenie CO₂ wynosi 0,1 - 2,5% objętości.

Kategoria zagrożenia ludzi, przewidywana liczba osób na każdej kondygnacji i w pomieszczeniach, w których przebywać mogą jednocześnie większe grupy ludzi;

Budynek zakwalifikowany jest do kategorii zagrożenia ludzi ZL III. W budynku występuje pomieszczenie, w którym może przebywać więcej niż 50 osób.

Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych;

W budynku nie występują pomieszczenia zagrożenia wybuchem – w budynku nie dopuszcza się składowania cieczy i innych materiałów niebezpiecznych pożarowo.

Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia przez elementy budowlane;

Klasa odporności ogniowej elementu budowlanego jest cechą mierzoną za pomocą czasu, w okresie którego, w warunkach pożaru, element nie powinien utracić żadnego z trzech podstawowych parametrów:

- a) R - nośności ogniowej i/lub [min],
- b) E - szczelności ogniowej i/lub [min],
- c) I - izolacyjności ogniowej [min].

Tabela [4]: Wymagania w zakresie klasy odporności ogniowej dla poszczególnych części budynku (stref pożarowych) przedstawiają się następująco:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop	ściany zewnętrzne	ściany wewnętrzne	przekrycie dachu
"D"	R30	-	REI 30	E I 30	EI 15	-

- Główna konstrukcja nośna – ściany murowane.
- Konstrukcja dachu – drewniana, pokrycie z blachy.

III. CHARAKTERYSTYCZNE, POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTANIA POŻARU, DROGI JEGO ROZPRZESTRZENIANIA ORAZ ZASADY ZAPOBIEGANIA POWSTANIU POŻARU.

1. Charakterystyka zagrożeń.

Zagrożeniem pożarowym nazywamy wszystkie czynniki i okoliczności, które stwarzają sprzyjające warunki do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru, a także tworzenia się trujących dymów i gazów pożarowych, zagrażających życiu i zdrowiu ludzi.

Charakterystyczne czynniki mogące mieć wpływ na wzrost zagrożenia pożarowego w budynku, to przede wszystkim:

- gromadzenie nadmiernej ilości materiałów palnych, składowanie ich w sposób nieuporządkowany oraz bez zachowania wymaganych odległości od źródeł ciepła,
- składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących do ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganej wartości,
- użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi w instrukcjach obsługi producenta, w tym:
 1. dogrzewanie pomieszczeń przenośnymi urządzeniami ogrzewczymi (elektrycznymi lub gazowymi) oraz użytkowanie nieosłoniętych punktów świetlnych ,
 2. przeciążanie instalacji elektrycznej poprzez włączanie zbyt dużej ilości odbiorników elektrycznych oraz eksploatacja instalacji wykonanych w sposób prowizoryczny (najczęściej niezgodnie z warunkami technicznymi określonymi w Polskich Normach) lub użytkowanie uszkodzonych instalacji,
- przechowywanie i użytkowanie materiałów niebezpiecznych pożarowo (w tym przede wszystkim cieczy łatwo zapalnych) bez zachowania wymaganych środków bezpieczeństwa, w szczególności:
 1. w ilościach przekraczających dopuszczalne wielkości,
 2. w obrębie dróg ewakuacyjnych i pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi,
 3. w pojemnikach wykonanych z tworzyw sztucznych nie odprowadzających ładunków elektrostatycznych,
- palenie tytoniu i używanie ognia otwartego w miejscach i pomieszczeniach nie wyznaczonych do tego celu,
- stosowanie wyrobów wydzielających silnie toksyczne produkty spalania (jak tlenek węgla, dwutlenek węgla, cyjanowodór, chlorowodór, itp.), wykonanych z tworzyw sztucznych takich jak polipropylen, polistyren, poliuretan, itp.

2. Potencjalnie (najczęstsze) przyczyny powstania pożaru:

Nieostrożność osób stale oraz czasowo przebywających w budynku polegająca na:

- paleniu tytoniu (gaszeniu lub porzucanie niedopałków) oraz używaniu otwartego ognia,

- pozostawianiu bez dozoru, będących pod napięciem, przenośnych odbiorników energii elektrycznej (np. elektryczne spiralne urządzenia ogrzewcze),
- ustawianiu gazowych urządzeń ogrzewczych (promienników) w pobliżu materiałów palnych,
- stosowaniu koszy na śmieci wykonanych z materiałów łatwo zapalnych (stosowanie takich koszy nie jest jednoznacznie zabronione przepisami przeciwpożarowymi, jednak w miarę możliwości należy dążyć do ich eliminacji na rzecz pojemników wykonanych z materiałów niepalnych lub niezapalnych),
- nieprawidłowym prowadzeniu oraz braku właściwego zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Wady i nieprawidłowa eksploatacja urządzeń elektrycznych:

- budowa i korzystanie z prowizorycznych (tymczasowych) lub uszkodzonych instalacji elektrycznych,
- przeciążanie instalacji elektrycznych, przez włączanie zbyt dużej ilości odbiorników prądu,
- używanie niesprawnych odbiorników energii elektrycznej,
- naprawianie urządzeń i zabezpieczeń elektrycznych przez osoby nieuprawnione,
- nie dokonywanie okresowych badań stanu technicznej sprawności instalacji i urządzeń elektrycznych,
- użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych w pobliżu materiałów palnych lub na palnym podłożu, za wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
- przechowywanie bądź umieszczanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji elektrycznych, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100 °C, oraz przewodów uziemiających, czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V,
- stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów łatwo zapalnych, umieszczonych w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki,
- instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych bezpośrednio na palnym podłożu (o ile jego konstrukcja nie zabezpiecza przed zapaleniem).

Nieprawidłowa bądź uszkodzona instalacja odgromowa:

- eksploatacja uszkodzonej instalacji (zerwane lub skorodowane uziomy),
- przechowywanie bądź umieszczanie materiałów palnych w odległości mniejszej jak 0,5 m od przewodów odprowadzających instalacji odgromowej.

Celowe podpalenia (np. w celu zatarcia śladów kradzieży, włamania, itp.) oraz akty terroru przejawiające się podłożeniem ładunków wybuchowych, których skutkiem jest powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru.

3. Czynniki wpływające na rozprzestrzenianie się pożaru.

Statystyki pożarowe wskazują, że najczęstszą przyczyną śmierci podczas pożaru nie są płomienie powodujące poparzenia, ale zatrucie gazami pożarowymi. Wykorzystywane do wystroju wnętrz materiały palne, ale przede wszystkim elementy wyposażenia budynku zawierają rozmaite

związki chemiczne, które w procesie spalania lub podczas termicznego rozkładu, tworzą mniej lub bardziej toksyczne produkty w postaci gazowej.

Pożar rozprzestrzenia się tym szybciej, im bardziej palne są materiały i przedmioty oraz im większa jest ich ilość.

Na możliwość i szybkość rozprzestrzeniania się pożaru w budynku wpływają następujące czynniki:

- niezachowanie wymaganej klasy odporności ogniowej poszczególnych elementów konstrukcyjno-budowlanych budynku,
- osłabianie wymaganej klasy odporności ogniowej elementów budowlanych,
- stopień palności wyposażenia pomieszczeń,
- ilość zgromadzonych w pomieszczeniach materiałów palnych oraz sposób ich składowania,
- sprawność środków alarmowania i łączności oraz gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
- nieumiejętne postępowanie stałych użytkowników budynku w przypadku powstania pożaru, objawiające się m.in. niezajomością zasad obsługi i użycia gaśnic, hydrantów oraz stosowania urządzeń przeciwpożarowych, w które wyposażono budynek ,
- nieumiejętne lub brak kierowanie akcją ratowniczą do czasu przybycia jednostek straży pożarnej,
- brak zapewnienia dostępu do budynku (lub jego części objętej pożarem) dla jednostek straży pożarnej (np. zastawianie otworów wejściowych do budynku),
- brak czytelnego i jednoznacznego oznakowania miejsc usytuowania gaśnic, miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych oraz głównych wyłączników instalacyjnych (ppoż. wyłącznika prądu).

4. Charakterystyka rozwoju pożaru w budynku.

Temperatura w pomieszczeniu objętym pożarem wzrasta w wyniku konwekcyjnego mieszania się spalin z powietrzem. W wyniku konwekcji następuje rozprzestrzenianie się produktów spalania i zadymienia. Dym jest aerozolem składającym się z mieszaniny powietrza i gazowych produktów spalania i rozproszonych w fazie gazowej cząstek stałych i ciekłych. Dym zmniejsza możliwości motoryczne na skutek ograniczenia widzialności i działania drażniącego, toksycznego oraz niedoboru tlenu, oddziałuje także przez wzrost temperatury w wyniku konwekcji i promieniowania. Temperatura około 120°C powoduje oparzenia I stopnia po około 8 minutach, a w temperaturze 200°C następują oparzenia dróg oddechowych. Przez dłuższy czas człowiek znosi promieniowanie cieplne o natężeniu 2 kW/m², ale promieniowanie o natężeniu 3,5 kW/m² już tylko przez około 60 s.

Podczas pożaru wszystkie te czynniki mogą oddziaływać na użytkowników budynków łącznie, jednak dotychczas przeprowadzone badania nie pozwalają na określenie ani ich interakcji ani synergizmu związków chemicznych.

Do oceny zagrożenia toksycznego przyjmuje się wskaźniki toksymetryczne obliczone w taki sposób, że efekt toksyczny jest sumą efektów poszczególnych składników dymu. Podstawowe związki toksyczne zawarte w dymie to tlenek węgla (CO), dwutlenek węgla (CO₂), cyjanowodór (HCN), dwutlenek azotu (NO₂) i chlorowodór (HCl). Śmiertelne stężenia tych związków przy 30 minutowej ekspozycji są następujące:

CO	–	3,75 g/m ³ ,	NO ₂	–	0,205 g/m ³ ,
HCN	–	16 g/m ³ ,	HCl	–	1,0 mg/m ³ .
CO ₂	–	196,4 mg/m ³ ,			

Utrata możliwości działania następuje po 5 minutach przy stężeniach:

CO – 6000 ÷ 8000 ppm, HCN – 120 ÷ 200 ppm, CO₂ – 7 ÷ 8% i zawartości tlenu obniżonej do 10 ÷ 13%.

Przy bezpłomieniowym rozkładzie termicznym spowodowanym brakiem tlenu spalanie jest niecałkowite i stosunek CO₂/CO jest bliski jedności. W tych warunkach, przy słabej wentylacji, dochodzi do tzw. zaczadzenia. Tlenek węgla łączy się z hemoglobina, tworząc karboksyhemoglobinę, powodując niedobór tlenu w organizmie. Podobny jest mechanizm działania cyjanowodoru. Różnica polega na tym, że śmiertelne skutki działania HCN występują przy znacznie mniejszych dawkach niż CO₂.

Oddziaływanie dwutlenku węgla polega na efekcie hiperwentylacji, tzn. zwiększenia szybkości oddychania, co powoduje szybką kumulację np. dwutlenku węgla w organizmie. Przy niskich stężeniach tlenu obecność CO₂ może wywierać skutek pozytywny, zwiększając dopływ tlenu.

W rozwiniętej fazie pożaru, po rozgorzeniu, w pomieszczeniu występuje zwykle niedobór tlenu oraz nadciśnienie. Produkty rozkładu, w których występuje CO i HCN, rozprzestrzeniają się w budynku powodując zagrożenie na dużych obszarach.

Zadymienie pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych.

Stwarza ono wielokrotnie większe niebezpieczeństwo dla ludzi niż pożar. Dym bowiem, a w nim gazy pożarowe, jako produkt spalania, rozprzestrzeniają się szybciej i przenikają do odległych od miejsca pożaru części budynku i do wszystkich zakątków pomieszczeń poprzez otwory instalacyjne w ścianach i stropach, szczeliny w drzwiach, a także inne otwory pomiędzy pomieszczeniami i kondygnacjami.

Dym jest często zwiastunem pożaru, którego źródło (miejsce powstania) bywa ukryte i niedostępne. Oddziaływanie drażniące na drogi oddechowe człowieka wywołuje kaszel i krztuszenie, łzawienie oczu, utrudniając czynności poruszania się, użycie sprzętu gaśniczego oraz ewakuację osób zagrożonych. Przebywanie w przestrzeni zadymionej stwarza psychozę lęku, a nawet paniki w obawie zatrucia, doznania obrażeń lub załabnięcia i śmierci.

Dym jest produktem niekompletnego spalania materiałów i zawierają się w nim cząsteczki (zawiesiny) spalających się materiałów. Ilość wytwarzanego dymu zależna jest od składu chemicznego i właściwości fizycznych materiałów lub przedmiotów.

Pewne materiały, jak: guma, niektóre sztuczne tworzywa, wykładziny, pianki poliuretanowe, wytwarzają podczas spalania znacznie większe ilości toksycznych dymów. Inne materiały palne jak: tekstylia, drewno, papier, płoną szybciej, nie wydzielając większych ilości dymu do czasu, aż otaczające ich powietrze zawiera dostateczne ilości tlenu, niezbędnego w procesie spalania. Z chwilą jednak zmniejszenia się ilości tlenu, ich spalanie staje się powolniejsze, natomiast zwiększa się ilość dymu. Gęstość zadymienia zwiększa się w górnych warstwach pomieszczenia i na górnej kondygnacji budynku, gdzie dym przenika wraz z unoszącym się powietrzem nagrzanym przez wynikiły pożar.

Gęstość dymu może być tak duża, że niewidoczne stają się światła lamp zawieszonych pod stropami lub nad drzwiami wyjściowymi oraz światła ewakuacyjne i znaki bezpieczeństwa określające kierunek ewakuacji.

Barwa (kolor) dymu – może być różna, co zależne jest od składu materiału ulegającego spalaniu i co zarazem może być orientacyjnym wskaźnikiem zachowania ostrożności ze względu na toksyczność (trujące właściwości) gazów pożarowych zawartych w dymie.

I tak np. kolor czarny wskazuje na spalanie się węgla, tłuszczów i twardszych gatunków drewna, kolor białawo-żółty charakteryzuje spalanie się papieru, wyrobów celulozowych, tworzyw sztucznych, kolor biały, żółty, niebieski lub niebieskawy znamionuje substancje trujące w dymie.

Gazy pożarowe.

Są to produkty spalania przenoszące się wraz z dymem i nagrzanym powietrzem do innych pomieszczeń, a także przenoszące się drogami ewakuacyjnymi na cały budynek (strefę pożarową). Stanowią one największe niebezpieczeństwo dla wszystkich ludzi znajdujących się w budynku. Szczególnie szkodliwe i zagrażające życiu ludzi są gazy toksyczne. Do takich gazów należy zaliczyć: tlenek węgla, cyjanowodór, czterochlorek węgla, fosgen.

Tlenek węgla (CO) – zwany potocznie czadem, jest bardzo silnie trujący, łączy się bowiem z hemoglobina krwi człowieka. Powinowactwo wiązania się tlenu węgla z hemoglobina krwi jest około 250 razy większe niż tlenu, który jest tak nieodzowny w procesie oddychania ludzi. Powstająca tlenkowęgłowa hemoglobina jest połączeniem znacznie trwalszym i wolniej ulegającym hydrolizie (rozkładowi na hemoglobina i tlenek węgla) w porównaniu z oksyhemoglobina, tj. naturalnego łączenia się hemoglobiny z tlenkiem w organizmie człowieka. Wystarczy kilka głębszych wdechów, np. podczas wysiłku fizycznego w atmosferze o zwiększonej procentowo ilości tlenu węgla, aby wystąpiły objawy zatrucia.

W pomieszczeniach zamkniętych przy stężeniu tlenu węgla przekraczającym 0,5% obj. powietrza następuje tzw. zatrucie błyskawiczne. Przy mniejszych stężeniach tlenu węgla następuje zatrucie ostre, powodujące niedotlenienie mózgu człowieka. Początkowo występują bóle głowy, szum w uszach, nudności, wymioty, drżenie i osłabienie kończyn. Równocześnie występuje zanik odruchów obronnych i osoba silniej zatruta tlenkiem węgla nie jest zdolna dojść do drzwi lub okna i otworzyć je. Występują zaburzenia w oddychaniu, skóra twarzy staje się jasno różowa lub sinawa, dochodzi do utraty przytomności.

Pierwsza pomoc w ostrych zatruciach tlenkiem węgla polega na zapewnieniu poszkodowanemu powietrza w dobrze wywietrzonym pomieszczeniu lub lepiej na wyniesieniu zatrutego na przestrzeń otwartą i natychmiastowym zastosowaniu sztucznego oddychania metodą usta-usta lub usta-nos, względnie przy użyciu aparatu oddechowego i zapewnieniu szybkiej pomocy lekarskiej. Poszkodowanemu grożą bowiem różne zaburzenia, jak: uszkodzenie mięśnia sercowego, częściowa utrata słuchu i wzroku, zapalenie płuc. Zdarzają się przypadki, że z chwilą wydostania człowieka z przestrzeni zadymionej zawierającej tlenek węgla na zewnątrz budynku, w atmosferze wolnej od dymu i tlenu węgla następuje nagle utrata przytomności w następstwie reakcji organizmu człowieka na zwiększony dopływ tlenu. Nie jest to niebezpieczne dla człowieka, ale nie zwalnia od stosowania metod przywracających przytomność a nawet wykonanie sztucznego oddychania.

Dla życia człowieka groźne są także inne gazy występujące w procesie spalania jak: cyjanowodór – występuje przy spalaniu substancji celulozowych, przy czym śmiertelne stężenie w powietrzu jest niebezpieczne już przy zawartości 0,027% oraz czterochlorek węgla CCl_4 , którego stężenie w powietrzu 2 g/m^3 jest niebezpieczne.

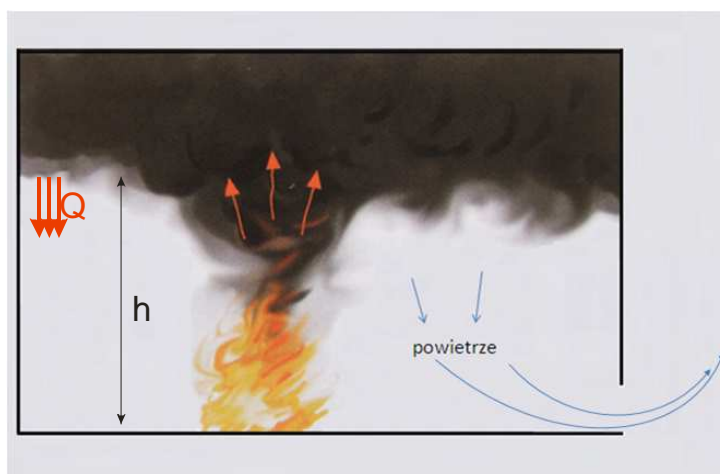
Jeżeli przyjmiemy schemat rozprzestrzeniania się dymu w małym pomieszczeniu – o wymiarach $6 \times 4 \text{ m}$ i wysokości $2,5 \text{ m}$ (wg rys. 1) oraz kryteria stanu granicznego:

wysokość wolna od dymu – $h \geq 1,5 \text{ m}$,

strumień ciepła z warstwy podsufitowej – $Q \leq 2,5 \text{ kW/m}^2$,

zasięg widzialności przy znanej konfiguracji pomieszczenia – $z \geq 3 \text{ m}$

a ponadto stężenia toksyczne związków podanych wcześniej – osiągnięcie stanu granicznego, czyli czas w ciągu którego powinna nastąpić ewakuacja z pomieszczenia, nie powinien przekraczać 2 minut.



Rys. 1. Schemat rozprzestrzeniania się dymu w początkowej fazie pożaru

5. Obowiązki Właściciela obiektu w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Szczególną odpowiedzialność za sprawy ochrony przeciwpożarowej ponosi właściciel obiektu, który zgodnie z ustawą o ochronie przeciwpożarowej oraz rozporządzeniem MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów - odpowiada za bezpieczeństwo pożarowe zakładu i osób w nim przebywających. Wykonując swoje obowiązki przez podległych pracowników właściciel ma prawo scedować część odpowiedzialności i związane z tym obowiązki służbowe na pracowników niższego szczebla. Zakres przekazanych kompetencji, w tym przypadku powinien być jednoznacznie sprecyzowany w zakresie obowiązków służbowych pracownika i zgodny z aktualnymi rozwiązaniami organizacyjnymi i personalnymi.

Bezpośrednią odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego w obiekcie ponosi Właściciel Obiektu tj. Gmina Sońsk, w imieniu której za stan ochrony przeciwpożarowej budynku odpowiada Wójt.

Zgodnie z postanowieniami zawartymi w art. 3 i 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 81, poz. 351 z późniejszymi zmianami), właściciel budynku obowiązany jest zabezpieczyć użytkowany budynek przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

Zapewniając ochronę przeciwpożarową Właściciel obiektu zobowiązany jest w szczególności:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych.
- 2) wyposażyć budynek w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- 3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- 5) utrzymywać budynek w sposób nie utrudniający prowadzenia akcji ratowniczej,

6. Obowiązki pracownika ds. ochrony przeciwpożarowej.

Do obowiązków osoby prowadzącej sprawę ochrony przeciwpożarowej należy:

- 1) Przeprowadzanie kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej na terenie Urzędu Gminy, sporządzanie protokołów, opracowywanie wniosków lub wydawanie zaleceń pokontrolnych.
- 2) Opracowywanie wytycznych oraz instrukcji przeciwpożarowych, w tym aktualizacja tych dokumentów.
- 3) Organizowanie i prowadzenie szkoleń z zakresu znajomości przepisów przeciwpożarowych oraz opiniowanie programów szkolenia.
- 4) Prowadzenie dokumentacji związanej z ochroną przeciwpożarową.
- 5) Wykonywanie innych zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej zleconych przez przełożonego.

7. Obowiązki personelu sprzątającego

- 1) Utrzymywanie czystości przez systematyczne usuwanie śmieci i odpadów do odpowiednich pojemników poza teren sprzątanym pomieszczeń,
- 2) Sprawdzenie po zakończeniu pracy, czy jest wygaszone oświetlenie, wyłączone urządzenia elektryczne, zakręcone krany,
- 3) Zamknięcie pomieszczeń po zakończeniu sprząkania i umieszczenie kluczy w ustalonym miejscu,
- 4) nie stosowanie do mycia podłóg benzyny i innych palnych rozpuszczalników,
- 5) Składanie w ustalonych miejscach odkurzaczy, frotrek itp. po uprzednim sprawdzeniu, czy nie został w nich tłący się niedopałek papierosa,
- 6) Zgłaszanie przełożonemu stwierdzonych nieprawidłowości w przeciwpożarowym zabezpieczeniu pomieszczeń (nie wyłączone elektryczne urządzenia grzejne, maszyny, oświetlenie itp.).

8. Obowiązki użytkowników budynku w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Każdy osoba będąca stałym użytkownikiem budynku, bez względu na zajmowane stanowisko, zobowiązana jest:

- 1) przejść szkolenie wstępne oraz uczestniczyć w okresowych szkoleniach przeciwpożarowych,
- 2) przestrzegać przepisy przeciwpożarowe i dbać o stan bezpieczeństwa pożarowego na stanowisku pracy, w budynku oraz w jego bezpośrednim otoczeniu,
- 3) zawiadamiać przełożonych o uszkodzeniach i niedociągnięciach mogących być przyczyną pożaru i jego rozprzestrzeniania, bądź wpływających na zagrożenie życia lub zdrowia ludzi,
- 4) po zakończeniu pracy (użytkowania obiektu) sprawdzić czy wyłączone są urządzenia elektryczne,

które nie muszą pracować w trybie pracy ciągłej,

- 5) znać przyjęte sposoby alarmowania o pożarze, rozmieszczenie i sposób użycia gaśnic oraz głównych wyłączników instalacyjnych, jak również zasady ewakuacji ludzi i mienia,

9. Wskazania przeciwpożarowe.

Zapobieganie pożarom polega przede wszystkim na wyeliminowaniu czynników stwarzających zagrożenie pożarowe i zagrożenie życia ludzkiego oraz ścisłym przestrzeganiu podstawowych zasad bezpieczeństwa pożarowego.

Zasady bezpieczeństwa pożarowego, które należy bezwzględnie przestrzegać, dotyczą w szczególności zakazu (wyciąg z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów):

- 1) używania otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów w miejscach występowania materiałów palnych, określonych przez właściciela lub zarządcę;
- 2) użytkowania instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta, bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;
- 3) użytkowania elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- 4) stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
- 5) instalowania opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- 6) składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości;
- 7) zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
- 8) lokalizowania elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
- 9) uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do:
 - a) gaśnic, hydrantów i urządzeń przeciwpożarowych,
 - b) źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - c) wyjść ewakuacyjnych,
 - d) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

IV. WYMAGANIA DOTYCZĄCE INSTALACJI UŻYTKOWYCH.

Instalacje i urządzenia należy użytkować w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji.

**Użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z ich przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta -
- jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania ognia
- jest ZABRONIONE !**

1. Instalacja elektryczna¹:

- pomiary rezystancji izolacji przewodów roboczych - nie rzadziej jak raz na pięć lat,
- pomiary skuteczności zabezpieczenia przed porażeniami elektrycznymi - nie rzadziej jak co pięć lat,
- pomiary uziemień instalacji i urządzeń – nie rzadziej jak co pięć lat.

Miejsce usytuowania przeciwpożarowego wyłącznika prądu należy oznakować znakiem zgodnym z PN-N-01256-04:1997 Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe. Ponadto, wymaga się aby tablice rozdzielcze były w sposób widoczny i jednoznaczny opisane.

2. Instalacja odgromowa (piorunochronna)²:

- oględziny części nadziemnej,
 - sprawdzanie ciągłości połączeń,
 - pomiar rezystancji uziemienia,
 - sprawdzenie stanu uziomów po ich odkopaniu;
- czynności te należy wykonywać nie rzadziej jak co 5 lat, przed rozpoczęciem tzw. okresu burzowego.

3. Przewody kominowe (wentylacji grawitacyjnej i spalinowe)³:

- Przewody kominowe należy poddawać następującym przeglądom okresowym:
- kontrola stanu technicznej sprawności - co najmniej raz w roku,
 - usuwanie zanieczyszczeń z przewodów spalinowych – **co najmniej cztery razy w roku**,
 - usuwanie zanieczyszczeń z przewodów wentylacji grawitacyjnej – co najmniej raz w roku.

4. Instalacja wodociągowa, kanalizacyjna i ogrzewcza:

- izolacje cieplne i akustyczne na instalacjach powinny być wykonane w sposób zapewniający nie rozprzestrzenianie ognia.

¹ zgodnie z wymaganiami art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (J.t.: Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późniejszymi zmianami)

² zgodnie z wymaganiami art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (J.t.: Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późniejszymi zmianami)

³ zgodnie z wymaganiami art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (J.t.: Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późniejszymi zmianami) oraz § 30 rozporządzenia MSWiA z dnia 7.06.2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).

Kontrolę stanu technicznego instalacji elektrycznych, odgromowych (piorunochronnych), o której mowa powyżej, powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru lub usług w zakresie naprawy lub konserwacji odpowiednich urządzeń energetycznych lub gazowych, określone w przepisach szczególnych (uprawnienia dozоровe „D”, w zakresie pomiarowym).

Kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych, o której mowa powyżej, powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim (w odniesieniu do grawitacyjnych przewodów wentylacyjnych oraz przewodów spalinowych).

Osoby te powinny dokumentować przeprowadzone prace oraz pozostawiać w obiekcie protokoły z przeprowadzonych czynności.

V. ZASADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM.

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym, to prace prowadzone wewnątrz obiektu bądź na terenie przyległych z użyciem otwartego płomienia lub wykonywaniem czynności mogących powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu. (np. spawanie, cięcie – prace ślusarskie, lutowanie, nagrzewanie, smołowanie, itp.)

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym pracownik posiadający w zakresie obowiązków realizowanie zagadnień z zakresu ochrony przeciwpożarowej jest odpowiedzialny za przygotowanie, nadzorowanie i kontrolowanie bezpieczeństwa podczas ich prowadzenia.

Zadaniem ww. pracownik jest:

- ocenić zagrożenie pożarowe w obszarze, w którym będą prowadzone prace,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg prac oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu prac.

Po wykonaniu tych czynności sporządza się "Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. Zezwolenie na prowadzenie prac niebezpiecznych" według wzoru stanowiącego **załącznik nr 1** do niniejszej instrukcji.

W poszczególnych częściach budynku decyzję (zezwolenie) na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo podejmuje Zarządca budynku.

UWAGA !!!

Wykonywanie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym bez pisemnego zezwolenia jest ZABRONIONE !

Ponadto przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym pracownik posiadający w zakresie obowiązków realizowanie zagadnień z zakresu ochrony przeciwpożarowej zobowiązany jest zapoznać pracowników wykonujących prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie ich wykonywania oraz z rodzajem zabezpieczeń mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy przestrzegać następujących zasad:

przy spawaniu, cięciu i pracach ślusarskich:

wszelkie prace spawalnicze należy prowadzić na zewnątrz budynku;

- wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac spawalniczych oraz pomieszczeniach lub rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i instalacji

- technologicznych należy zabezpieczyć przed zapaleniem lub usunąć w promieniu 10 m,
- w miejscu wykonywania prac spawalniczych powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
 - należy uszczelnić i zabezpieczyć wszelkie otwory w ścianach i stropach oraz instalacje za pomocą materiałów nie palnych,
 - sprzęt do wykonywania prac spawalniczych powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru,
 - obwód prądu spawania nie powinien być uziemiony, z wyjątkiem przypadków, gdy przedmioty są połączone z ziemią,
 - przewody spawalnicze łączące przedmiot spawany ze źródłem energii powinny być połączone z tym przedmiotem lub oprzyrządowaniem, jak najbliżej miejsca spawania,
 - prace spawalnicze na zbiornikach i rurociągach po środkach chemicznych i innych stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, mogą być podjęte po dokładnym ich oczyszczeniu z tych środków,
 - niedopuszczalne jest dokonywanie zmian w określonych przez producenta ustawieniach układów regulacji i ciśnienia zaworów bezpieczeństwa.

Oprócz spełnienia ww. zasad podczas prowadzenia prac niebezpiecznych wewnątrz budynku powinna być zapewniony stały nadzór osoby z gaśnicami, gotowymi do natychmiastowego użycia.

Do wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo uprawnione są osoby posiadające jeden z niżej wymienionych dokumentów:

- zaświadczenie o ukończeniu szkolenia,
- świadectwo egzaminu spawacza,
- książkę spawacza.

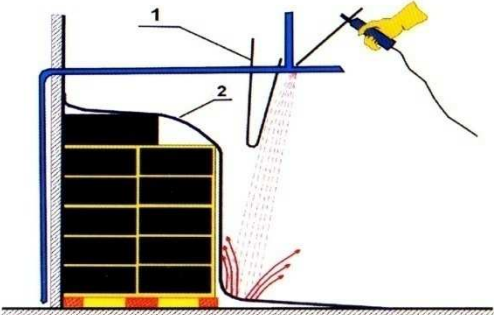
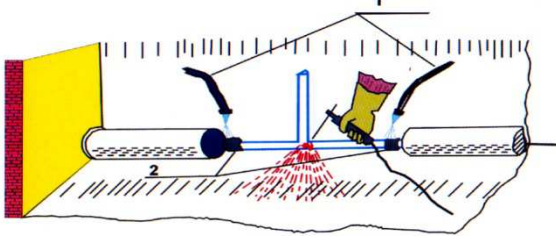
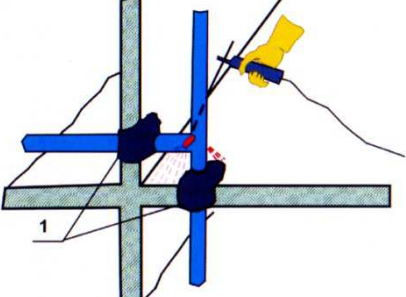
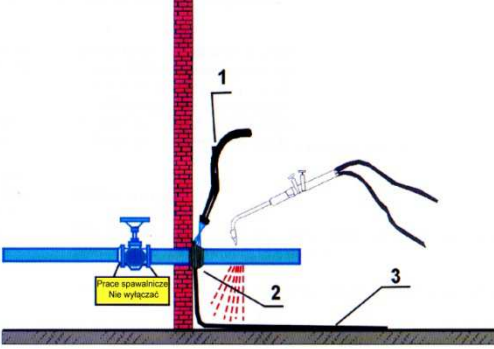
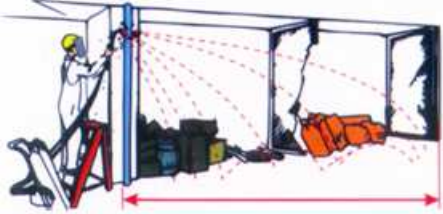
Przechowywanie butli z palnymi lub utleniającymi, gazami technicznymi (acetylen, tlen) po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym na terenie budynku, a w szczególności w obrębie dróg ewakuacyjnych lub pomieszczeń ogólnie dostępnych, przeznaczonych na pobyt ludzi - jest ZABRONIONE !

Po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane oraz pomieszczenia lub rejony przyległe, sprawdzając dokładnie, czy nie pozostawiono tłących się lub żarzących się cząstek, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt używany do wykonywania prac został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należyte zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.

Ponowna kontrola rejonu prowadzenia prac powinna się odbyć po 4, a następnie po 8 godzinach od zakończenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Wyniki kontroli należy każdorazowo odnotowywać w „**Książce kontroli prac niebezpiecznych pod względem pożarowym**”, prowadzonej przez pracownika ds. ppoż.. Wzór książki kontroli stanowi załącznik nr 2 do niniejszej instrukcji.

PRZYKŁADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

	<p>Materiały palne, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo:</p> <ol style="list-style-type: none">1 – ekran z materiału niepalnego (np. z blachy)2 – koc gaśniczy
	<p>Z izolowanych rurociągów na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwo zapalna) chłodzić skutecznie, np. sposobem pokazanym na rysunku:</p> <ol style="list-style-type: none">1 – przewód doprowadzający wodę2 – zwoje sznura
	<p>Wszelkie szczeliny i otwory prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału:</p> <ol style="list-style-type: none">1- materiał niepalny
	<p>Spawane przegrody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich, należy skutecznie chłodzić:</p> <ol style="list-style-type: none">1 – przewód doprowadzający wodę2 – zwoje sznura3 – koc
	<p>W zależności od ciśnienia pod jakim wykonywane są prace spawalnicze, należy zabezpieczyć przed przypadkowym zapaleniem wszystkie palne materiały w odległości minimum 10 m.</p>

VI. ZASADY ROZMIESZCZANIA I EKSPLOATACJI GAŚNIC PRZENOŚNYCH.

Przy rozmieszczaniu gaśnic należy wziąć pod uwagę występujące w danym pomieszczeniu lub w całej strefie pożarowej rodzaje materiałów palnych oraz kierować się właściwościami gaśniczymi środka gaśniczego i poniższymi zasadami:

- do gaszenia pożarów grupy A (pożary ciał stałych pochodzenia organicznego, przy spalaniu których występuje zjawisko żarzenia, np. drewno, papier, węgiel, tworzywa sztuczne) stosuje się zamiennie gaśnice płynowe, śniegowe lub proszkowe (z proszkiem przystosowanym do gaszenia pożarów tej grupy),
- do gaszenia pożarów grupy B (pożary cieczy palnych i substancji stale topiących się wskutek wytworzonego przy pożarze ciepła, np. benzyna, nafta, parafina, pak, naftalen, smoła) stosuje się zamiennie gaśnice płynowe, śniegowe lub proszkowe,
- do gaszenia pożarów grupy C (pożary gazów palnych, np. metan, aceton, propan, wodór) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe lub śniegowe,
- do pożarów grupy D (pożary metali lekkich, np. magnez, sód, uran) stosuje się gaśnice proszkowe specjalnie do tego przeznaczone,
- do gaszenia pożarów grupy F (tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych) stosuje się specjalne gaśnice,
- do gaszenia urządzeń elektrycznych pod napięciem oraz materiałów znajdujących się w pobliżu tych urządzeń stosuje się zamiennie gaśnice śniegowe lub proszkowe.

Budynek powinien być wyposażony w środki gaśnicze zawarte w gaśnicach przenośnych spełniających wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), według zasady⁴:

- 1) na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
 - a) zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V,
 - b) produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²,
 - c) zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem;
- 2) na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej niewymienionej w pkt 1, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.

Dopuszcza się stosowanie gaśnic o zawartości środka gaśniczego co najmniej 2 kg (lub 3 dm³), zaleca się jednak stosowanie gaśnic o większej masie środka gaśniczego, tj. co najmniej 4-6 kg (lub 6-9 dm³), jako skuteczniejszych w gaszeniu pożaru w jego wstępnej (zarodkowej) fazie.

Przy rozmieszczaniu gaśnic należy stosować następujące zasady :





- powinny one być umieszczone:
 - w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, przy wejściach do budynku,
 - w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła,
- powinien być zapewniony do nich dostęp o szerokości co najmniej 1 m,

⁴ zgodnie z wymaganiami § 32 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).





- odległość dojścia do gaśnic nie powinna być większa niż 30 m,
- miejsca usytuowania gaśnic powinny być oznakowane znakami zgodnymi z PN-92/N-01256/01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.

Budynek należy wyposażyć w 8 gaśnic zgodnie z Załącznikiem Nr 9. Pomieszczenia należy zabezpieczyć gaśnicami proszkowymi typu ABC o masie środka gaśniczego co najmniej 4kg.

ZASADY OBSŁUGI GAŚNIC PROSZKOWYCH

	1. Zdjąć gaśnicę z wieszaka
	2. Pobiec z gaśnicą w kierunku ognia
	3. W pobliżu ognia uruchomić gaśnicę przez wyciągnięcie zawlecзки i naciśnięcie dźwigni uwalniającej proszek gaśniczy
	4. Strumień proszku skierować w kierunku ognia (na podstawę płomienia) operując strumieniem na całej powierzchni pożaru.

ZASADY OBSŁUGI HYDRANTÓW WEWNĘTRZNYCH

	1. Zerwać plombę, otworzyć drzwiczki
	2. Otworzyć zawór przez obrócenie kółka w lewo
	3. Chwycić prądownicę i pobiec do miejsca pożaru, rozwijając wąż
	4. Strumień skierować w kierunku ognia (na żar, nie na płomień)

VII. SPOSOBY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM STOSOWANYCH URZĄDZEŃ PRZECIWOŻAROWYCH I GAŚNIC.

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno - ruchowej oraz instrukcjach obsługi.

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne, o których mowa, powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

Czynności konserwacyjne przeprowadzają firmy zewnętrzne.

Gaśnice

PN-EN 3. Gaśnice przenośne

1. Gaśnice należy poddawać okresowym badaniom technicznym oraz czynnościom konserwacyjnym, wg zasad określonych Polskimi Normami dotyczącymi gaśnic, zgodnie z odnośną dokumentacją techniczną oraz instrukcjami obsługi, w następujących czasookresach:
 - czynności konserwacyjne powinny być prowadzone nie rzadziej niż raz w roku, a ich zakres powinien być zgodny z instrukcją producenta,
 - gaśnice i urządzenia gaśnicze śniegowe (CO₂) o każdej pojemności oraz inne gaśnice i urządzenia gaśnicze o pojemności powyżej 6 kg (dm³), traktowane są jako urządzenia ciśnieniowe i powinny być poddawane badaniom zwyczajnym, dokonywanym przez właściwą placówkę dozoru technicznego, co najmniej raz na 5 lat.
2. Odpowiedzialnym za terminowe prowadzenie okresowych badań technicznych (w tym w zakresie dozoru technicznego) oraz czynności konserwacyjnych gaśnic przenośnych, są użytkownicy poszczególnych kondygnacji.
3. Gaśnice niesprawne lub po użyciu (uruchomieniu) należy przekazać do napełnienia lub naprawy, a brakujące ilości niezwłocznie uzupełnić.
4. Zabronione jest nawet krótkotrwale pozostawienie obiektu bez zabezpieczenia w sprawne urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice (również w przypadku konieczności napraw i konserwacji poza obiektem).

Hydranty wewnętrzne

PN-EN 671-3:2002 Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Część 3: Konserwacja hydrantów wewnętrznych z wężem półsztywnym i hydrantów wewnętrznych z wężem płasko składany

1. Hydranty wewnętrzne powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskiej Normie (o której mowa powyżej),

odnośnej dokumentacji technicznej oraz zgodnie z instrukcją obsługi producenta, w terminie nie rzadszym niż raz w roku. Hydranty powinny być konserwowane przez osoby posiadające niezbędną wiedzę w tym zakresie.

2. Czynności wstępne polegają na ustaleniu, czy:

- hydranty są na swoim miejscu,
- nie są zastawione, są widoczne i mają czytelne oznakowanie oraz instrukcję,
- nie mają widocznych uszkodzeń, oznak korozji ani wycieków.

Doroczne przeglądy i konserwacje powinny być przeprowadzane przez osobę kompetentną. Wąż hydrantu powinien być poddany całkowitemu rozwinięciu, hydrant poddany ciśnieniu i sprawdzony, czy:

- mocowania do ściany są odpowiednie od ich przeznaczenia,
 - wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie miernika przepływu oraz miernika ciśnienia),
 - miernik ciśnienia (jeśli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym,
 - wąż na całej długości nie wykazuje oznak uszkodzeń, zniekształceń, zużycia ani pęknięć – jeśli wąż wykazuje uszkodzenia, powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze,
 - zaciski lub taśmowanie węża są prawidłowego typu i właściwie zaciśnięte,
 - zwijadło wężowe obraca się lekko w obu kierunkach,
 - w przypadku wychylnego zwijadła wężowego zwijadło wężowe obraca się łatwo i czy wychyla się o 180 °,
 - w przypadku ręcznych zwijadeł zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo,
 - w przypadku zwijadeł automatycznych praca zaworu automatycznego jest prawidłowa oraz czy praca dodatkowego serwisowego zaworu jest właściwa,
 - stan przewodów rurowych zasilających w wodę jest właściwy – szczególną uwagę zwrócić na to czy odcinki elastyczne nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia,
 - jeżeli hydrant jest wyposażony w szafkę, czy nie nosi ona oznak uszkodzenia i czy drzwiczki szafki łatwo się otwierają,
 - prądownica jest właściwego typu i czy łatwo się nią posługiwać,
 - praca prowadnic węża jest prawidłowa i czy są one prawidłowo zamocowane,
3. Hydrant należy pozostawić w stanie gotowym do natychmiastowego użycia.
4. Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, hydrant powinien być oznakowany „USZKODZONY” i kompetentna osoba powinna powiadomić o tym Kierownika Sklepu.
5. Po przeglądzie i przeprowadzenie niezbędnych pomiarów hydranty powinny być oznakowane napisem „SPRAWDZONE”. Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać trwale zapisy o wszystkich przeglądach, kontrolach i testach.
6. Ponadto dane dotyczące konserwacji i przeglądu powinny być zapisane na etykiecie, która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta. Na etykiecie powinny być umieszczone następujące dane:
- słowo „SPRAWDZONE”,

- nazwa i adres dostawcy hydrantu,
- znak jednoznacznie identyfikujący przeprowadzającą konserwację i przegląd,
- data (rok i miesiąc) kiedy konserwacja była przeprowadzana.

Węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych, powinny być raz na 5 lat poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z obowiązującymi Polskimi Normami.

Miejsca usytuowania hydrantów powinny być oznakowane znakami zgodnymi z PN-92/N-01256/01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.

Minimalna wydajność poboru wody mierzona na wylocie prądownicy powinna wynosić:

- 1) dla hydrantu 25 - 1,0 dm³/s;
- 2) dla hydrantu 52 - 2,5 dm³/s;

Ciśnienie na zaworze odcinającym hydrantu wewnętrznego powinno zapewniać wydajność określoną dla danego rodzaju hydrantu wewnętrznego, z uwzględnieniem zastosowanej średnicy dyszy prądownicy, i być nie niższe niż 0,2 MPa.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu

Sprawność techniczną należy badać poprzez wciśnięcie przycisku i sprawdzenie czy został odcięty dopływ prądu do wszystkich obwodów, za wyjątkiem urządzeń przeciwpożarowych, które posiadają własne źródła zasilania .

VIII. ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI.

1. Prowadzenie akcji gaśniczej oraz wielkość strat spowodowanych przez pożar w dużym stopniu zależy od czasu jaki upłynie od chwili powstania pożaru do czasu jego zauważenia a następnie natychmiastowego przystąpienia do likwidacji.
 - osoba, która powzięła jako pierwsza informację o tym fakcie jest zobowiązana do natychmiastowego powiadomienia bezpośredniego przełożonego oraz innych pracowników oraz wszcząć alarm pożarowy.
 - pracownik, który stwierdził powstanie pożaru, a nie mógł go ugasić w zarodku, zobowiązany jest natychmiast powiadomić o tym wszystkie osoby przebywające w pobliżu.
2. Akcją ratowniczo-gaśniczą do czasu przybycia jednostek straży pożarnej kieruje Wójt lub osoba przez niego upoważniona.
3. Każdy przystępujący do akcji ratowniczo-gaśniczej powinien pamiętać o następujących zasadach:
 - w pierwszej kolejności należy przeprowadzić ewakuację ludzi i udzielić pomocy poszkodowanym,
 - wyłączyć dopływ prądu elektrycznego i odciąć dopływ gazu do budynku, przestrzegać zakazu używania wody do gaszenia instalacji i urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem,
 - dążyć do usunięcia z zasięgu ognia wszelkich materiałów palnych,
 - nie otwierać bez uzasadnionej potrzeby drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, gdyż dopływ tlenu sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
 - w sposób zdecydowany z zachowaniem podstawowych zasad bezpieczeństwa użyć podręcznego sprzętu gaśniczego, co umożliwi ugaszenie pożaru w zarodku.
4. Wszystkie osoby przebywające w obiekcie po przybyciu jednostek ratowniczych mają obowiązek podporządkowania się poleceniom wydawanym przez dowódcę akcji.
5. Po przybyciu straży pożarnej, osoba dotychczas kierująca działaniami ratowniczo-gaśniczymi obowiązana jest poinformować dowódcę o stanie zagrożenia i wydanych zarządzeniach.
6. Ewakuację mienia należy przeprowadzać wtedy, gdy jest ono bezpośrednio zagrożone i nie można go w inny sposób uratować, bądź, gdy jego obecność w budynku utrudnia dostęp do miejsca pożaru lub ułatwia rozprzestrzenianie się ognia.

Załącznik nr 3 zawiera wykaz czynności zabronionych w budynku .

1. Środki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie.

O każdym przypadku pożaru, zadymienia lub innego zagrożenia należy niezwłocznie powiadomić straż pożarną (telefon 998 lub 112). Osoba odpowiedzialna za ewakuację powinna powiadomić oraz nakazać ewakuację wszystkich pracowników oraz innych użytkowników obiektu.

2. Siły do przeprowadzenia ewakuacji.

Ze względu na fakt, że nie można wykluczyć możliwości przebywania w obrębie budynku osób o ograniczonej zdolności poruszania się należy przewidywać taką możliwość i uwzględnić to w sposobie prowadzenia ewakuacji ludzi z obiektu (włączyć do tematyki szkolenia przeciwpożarowego pracowników).

3. Środki do przeprowadzenia ewakuacji.

Jest to sprzęt ewakuacyjny i ochronny przeznaczony do posługiwania się nim przez osoby czynne w ewakuacji.

Ponieważ nie przewiduje się wyposażania budynku w specjalistyczny sprzęt i środki ewakuacyjne, w razie potrzeby, do ewakuacji ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się należy użyć dostępnych w obiekcie elementów wyposażenia.

4. Zasady postępowania podczas ewakuacji:

- zachowanie spokoju i nie uleganie panice,
- natychmiastowe podjęcie decyzji o ewakuowaniu się,
- podporządkowanie się poleceniom osób przeprowadzających ewakuację,
- poruszanie się w zadymionych pomieszczeniach oraz na drogach ewakuacyjnych poniżej dolnej warstwy dymu,
- poruszanie się zgodnie ze wskazaniami oznakowania ewakuacyjnego, które powinno być tak rozmieszczone, aby z każdego miejsca, gdzie może przebywać człowiek widoczny był co najmniej jeden znak ewakuacyjny kierujący do wyjścia na zewnątrz budynku,
- pomoc przy opuszczaniu zagrożonego pomieszczenia, a następnie całego obiektu innym osobom,
- unikanie popychania i przepychania się,

5. Sposób przeprowadzenia ewakuacji.

Podjęcie decyzji o ewakuacji:

Ustala się ewakuacje jednoetapową. Oznacza to, że po ogłoszeniu komunikatu o zagrożeniu, wszystkie osoby ewakuują się natychmiast ze budynku.

Osoby organizujące akcję ewakuacyjną powinny pamiętać, że:

- 1) im bardziej jest groźny pożar w ocenie osoby, tym szybciej opuszcza ona dany budynek,
- 2) łatwiej jest nakłonić do ewakuacji osoby, które dobrze znają rozkład dróg i wyjść ewakuacyjnych,
- 3) im lepsza jest znajomość rozkładu pomieszczeń tym łatwiej ludzie decydują się na przejście przez przestrzeń zadymioną,
- 4) ludzie chętniej podejmują próbę opuszczenia budynku w ciągu dnia niż w porze nocnej,
- 5) osoby częściej szkolone i instruowane, jak należy postępować w razie pożaru, częściej podejmują czynności alarmowania straży pożarnej i organizowania akcji ewakuacyjnej,
- 6) ludzie słabi w sytuacji zagrożenia chowają się w zakamarkach pomieszczeń, za zasłonami, zamykają się w pokojach lub innych pomieszczeniach jeszcze nie zadymionych,

6. Znaki bezpieczeństwa.

Znaki ewakuacyjne są to znaki zapewniające wizualną informację o przebiegu wyznaczonej drogi ewakuacyjnej zarówno przy świetle dziennym, świetle sztucznym, jak również przy braku oświetlenia (po nagłym usunięciu źródła światła) wskutek zastosowania zjawiska fotoluminescencji.

Drogi ewakuacyjne powinny być wyposażone w znaki ewakuacyjne wykonane wg PN-92/N-01256/02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja oraz PN-N-01256-04:1997 Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe. Należy na bieżąco uzupełniać ewentualne braki w oznakowaniu dróg ewakuacyjnych, jak również dbać o ich widoczność (kontrolować zastawianie miejsc usytuowania znaków) oraz właściwy stan oznakowania (nie dopuszczać do ich zabrudzenia, zamalowania, itp.).

Sposoby oznakowania dróg ewakuacyjnych zostały określone w PN-N-01256-05:1998 Znaki bezpieczeństwa. Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych. Generalną zasadą określoną ww. PN jest, aby system oświetlenia i oznakowania dróg ewakuacyjnych składał się z w wysoko umieszczonego oświetlenia podstawowego oraz wysoko umieszczonych znaków ewakuacyjnych.

Niezbędne informacje do ewakuacji, ale również sprawnego prowadzenia wstępnej akcji ratowniczo-gaśniczej, możemy uzyskać po umieszczeniu w widocznym miejscu:

- instrukcji postępowania na wypadek pożaru i wykazu telefonów (**zgodnie z załącznikami nr 4 i nr 5**),
- oznakowania dróg ewakuacyjnych,
- oznakowania miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych,
- oznakowania lokalizacji przeciwpożarowego wyłącznika prądu.

Podstawową zasadą rozmieszczania znaków jest takie ich rozmieszczenie, aby z każdego miejsca na drodze ewakuacyjnej, w którym może znaleźć się człowiek, widoczny był co najmniej jeden znak ewakuacyjny wskazujący kierunek ewakuacji lub samo wyjście ewakuacyjne. Oznakowanie fotoluminescencyjne należy umieszczać jak najbliżej źródeł światła, w celu zapewnienia mu dostatecznej luminacji. Wymiary znaków powinny być dopasowane do wielkości pomieszczeń i długości korytarzy.

Wykaz zalecanych rodzajów znaków bezpieczeństwa stanowi załącznik nr 6 do instrukcji.

7. Praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami⁵, dla budynku Urzędu Gminy w Sońsku nie istnieje obowiązek prowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji.

⁵ zgodnie z wymaganiami § 17 rozporządzenia MSWiA z dnia 7.06.2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).

IX. ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU.

1. Zasady alarmowania w przypadku powstania pożaru.

W przypadku powstania pożaru należy zachować spokój, nie wywoływać paniki. Należy niezwłocznie zaalarmować pracowników znajdujących się w strefie zagrożenia.

Każda osoba która zauważyła pożar powinna głosem poinformować o pożarze lub innym zagrożeniu..

Każda osoba, która zauważyła pożar powinna powiadomić centrum powiadamiania ratunkowego lub straż pożarną albo Policję.

W następnej kolejności wg potrzeb zawiadomić o pożarze instytucje umieszczone na „**Wykazie telefonów alarmowych**”, stanowiącym **załącznik nr 5** do instrukcji.

Przy telefonicznym alarmowaniu straży pożarnej należy po zgłoszeniu się dyżurującego dyspozytora podać :

- 1) gdzie się pali (adres, rodzaj budynku, która kondygnacja, jakie pomieszczenie),
- 2) co się pali,
- 3) czy jest zagrożone życie ludzkie,
- 4) jakie pomieszczenia, materiały są bezpośrednio zagrożone pożarem,
- 5) podać swoje nazwisko.

Po przekazaniu zgłoszenia słuchawkę telefoniczną należy odłożyć dopiero wtedy, gdy dyspozytor straży pożarnej poleci się rozłączyć.

2. Zasady postępowania pracowników i innych użytkowników budynku w przypadku powstania pożaru, do czasu przybycia jednostek ratowniczo-gaśniczych oraz współdziałania z kierującym akcją ratowniczą:

- osoba, która zauważyła pożar zobowiązana jest natychmiast zawiadomić o pożarze pozostałych pracowników i inne osoby przebywające w budynku - w pierwszej kolejności znajdujących się w rejonie bezpośrednio zagrożonym pożarem,
- pracownicy lub inni stali użytkownicy budynku, w przypadku nieznacznych rozmiarów pożaru (w zarodku) mogą podjąć próbę gaszenia przy pomocy gaśnic i hydrantów, będących na wyposażeniu obiektu,
- należy natychmiast powiadomić straż pożarną,
- kierownictwo akcją ratowniczo-gaśniczą, do czasu przybycia jednostek straży pożarnej, obejmuje Wójt lub osoba przez niego wyznaczona,
- kierujący działaniami ratowniczo-gaśniczymi zobowiązany jest do zorganizowania ewakuacji osób z rejonu zagrożonego, z jednoczesnym prowadzeniem akcji gaśniczej,
- istotnym elementem przy prowadzeniu ewakuacji jest sprawdzenie, czy wszystkie osoby zostały powiadomione o zagrożeniu i opuściły budynek - sprawdzeniu podlegają zwłaszcza te pomieszczenia, gdzie informacja mogła nie dotrzeć, jak np. pomieszczenia magazynowe, sanitarne, socjalne, itp.,

- w początkowej fazie prowadzonej akcji ratowniczo-gaśniczej należy pamiętać o wyłączeniu dopływu prądu, jeśli do gaszenia urządzeń elektrycznych i instalacji pod napięciem używa się wody,
- wszyscy powinni w sposób bezwzględny podporządkować się decyzjom kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą,
- po przybyciu na miejsce pożaru jednostek straży pożarnej, osoba dotychczas kierująca działaniami ratowniczo-gaśniczymi ma obowiązek poinformować dowódcę przybyłych jednostek o:
 - pomieszczeniach objętych pożarem,
 - dotychczasowym przebiegu akcji gaśniczej,
 - przebiegu ewakuacji,
 - potencjalnych zagrożeniach mogących wystąpić w związku ze znajdującymi się w obiekcie urządzeniami i materiałami,
- fakt przybycia jednostek straży pożarnej nie zwalnia pracowników od dalszego udziału w działaniach ratowniczych, jeżeli zostanie im to polecone przez dowodzącego działaniami ratowniczo-gaśniczymi; w takim przypadku nie należy podejmować działań na własną rękę, lecz ściśle wykonywać polecenia kierującego,

3. Kierowanie działaniem ratowniczym.



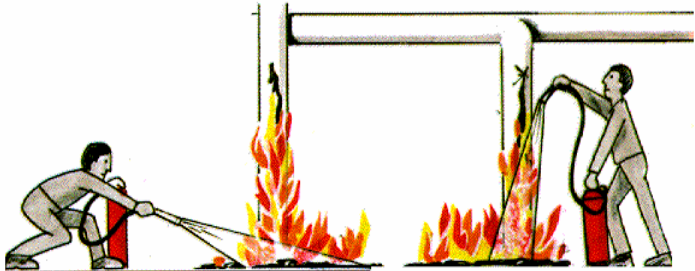

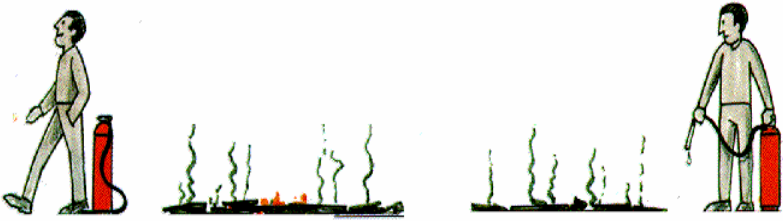
- 1. Akcję ratowniczą – do czasu przybycia jednostki ochrony przeciwpożarowej – kieruje Wójt lub osoba przez niego wyznaczona.**
- 2. Po przybyciu jednostek ochrony przeciwpożarowej – dowódca jednostki, zgodnie z zasadami kierowania działaniem ratowniczym obowiązującym w krajowym systemie ratowniczo - gaśniczym.**

Wszyscy Pracownicy mają obowiązek podporządkować się decyzjom Kierującego Działaniem Ratowniczym.

Po przybyciu dowódcy jednostek straży pożarnej, osoba dotychczas kierująca działaniami ratowniczymi ma obowiązek poinformować o:

- osobach wymagających ewakuacji z pomieszczeń i budynku oraz osobach potrzebujących pomocy medycznej,
- pomieszczeniach objętych i bezpośrednio zagrożonych pożarem ,
- dotychczasowym przebiegu ewakuacji ludzi oraz prowadzonej akcji gaśniczej i/lub ratowniczej,
- potencjalnych zagrożeniach mogących wystąpić, w związku ze znajdującymi się w budynku lub na terenie urządzeniami i materiałami.

Przykłady postępowania pracowników podczas gaszenia pożaru przy użyciu gaśnic przenośnych

Działanie nieprawidłowe	Działanie prawidłowe	Komentarz
		<p>Podchodź do ognia zawsze zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy)</p>
		<p>Gaś pożar kierując środek gaśniczy w podstawę płomieni</p>
		<p>Pałace się pionowe powierzchnie – jeśli to możliwe – gaś z góry, w przeciwnym wypadku od dołu do góry</p>
		<p>Użycie jednocześnie kilku gaśnic daje większy efekt gaśniczy</p>
		<p>Zawsze dozoruj miejsce pożaryzyska.</p>

X. ORGANIZACJA I ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW I INNYCH STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW BUDYNKU Z PRZEPISAMI PRZECIWOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ NINIEJSZEJ INSTRUKCJI .

Zaznajamianie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi należy realizować w formie szkoleń. Obowiązek szkolenia przeciwpożarowego i ratowniczego dotyczy każdego pracownika bez względu na sprawowaną funkcję i stanowisko służbowe, a wynika bezpośrednio z ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

Z postanowieniami „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” powinny zapoznać się wszystkie osoby zatrudnione w obiekcie.

Zagadnienia dotyczące warunków i sposobów bezpiecznej ewakuacji ludzi z budynku, powinny być uwzględnione w programach szkolenia.

Organizacja szkolenia przeciwpożarowego.

Zgodnie z art. 6 ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 roku (Dz. U. Nr. 81, poz. 351 z późn. zm.) obowiązek organizowania szkolenia spoczywa na kierowniku jednostki organizacyjnej. Szkolenie powinno być organizowane nie rzadziej niż raz na 5 lat.

1. Cele szkolenia przeciwpożarowego i ratowniczego:

- profilaktyka przeciwpożarowa – działanie i stosowanie środków przez pracowników zapobiegających powstawaniu zagrożeń,
- stosowanie podstawowych procedur ratownictwa osób, na których zapaliła się odzież i które odniosły obrażenia wskutek pożaru oraz zatrucia się dymami i gazami pożarowymi,
- profilaktyka ewakuacyjna - zachowanie warunków i natychmiastowe usuwanie wszelkich naruszeń mogących utrudnić lub uniemożliwić sprawną ewakuację,
- umiejętność gaszenia pożaru w zarodku i uniemożliwianie jego rozprzestrzeniania się,
- umiejętność współdziałania w akcji ratowniczej i gaśniczej z jednostkami Państwowej Straży Pożarnej.

2. Organizacja szkolenia przeciwpożarowego dotyczy:

- ustalenie grup szkoleniowych w zakresie zależnym od liczby osób spełniających różne funkcje,
- ustalenie programów wykładów i zajęć praktycznych dla danej grupy szkoleniowej,
- zapewnienie wykładowców mogących przeprowadzić szkolenie,
- zapewnienie miejsca przeprowadzenia szkolenia,
- zapewnienie pomocy szkoleniowych.

3. Zakres szkolenia przeciwpożarowego:

- wstępne szkolenie informacyjne nowych pracowników w wymiarze 0,5 - 1 godz. obejmujące:

- zapoznanie z podstawami użycia gaśnic, hydrantów wewnętrznych oraz o sposobach ewakuacji ludzi i mienia w przypadku powstania pożaru,
- zaznajomienie z zagrożeniami pożarowymi występującymi w budynku,
- zapoznanie z obowiązującymi przepisami i instrukcjami przeciwpożarowymi,

- zapoznanie z ogólnymi warunkami bezpieczeństwa pożarowego.

- okresowe szkolenie instruktażowe organizowane, co najmniej raz na 5 lat:

- charakterystyka zagrożenia pożarowego obiektu – 0,5 godz.,
- przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów, wymagania przeciwpożarowe mające na celu ograniczenie zagrożenia pożarowego – 1 godz.,
- obowiązki w zakresie zapobiegania pożarom, środki gaśnicze, gaśnice podręczne i urządzenia przeciwpożarowe - 1 godz.
- zasady praktycznego użycia gaśnic i hydrantów wewnętrznych – 1 godz.,
- zadania i obowiązki pracowników oraz stałych użytkowników budynku w przypadku powstania pożaru. Sposoby ewakuacji ludzi i mienia, drogi ewakuacyjne oraz zasady zachowania się podczas pożaru – 1,5 godz..

Łącznie 4 do 5 godzin

Programy szkolenia przeciwpożarowego mogą być włączone w pełnym wymiarze godzin do innych form szkolenia i doskonalenia zawodowego, np. bhp. Podane wyżej ramy czasowe prowadzonych szkoleń nie wynikają wprost z obowiązujących przepisów i są jedynie schematem orientacyjnym, tak więc mogą być dostosowywane przez prowadzącego szkolenie w zależności od potrzeb.

Istotnym elementem jest natomiast kwestia powierzania wykonywania czynności szkoleniowych osobom uprawnionym do tego rodzaju działań, zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami.

Uprawnionymi osobami do przeprowadzania czynności szkoleniowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej są:

- oficerowie i aspiranci Państwowej Straży Pożarnej,
- inne osoby, które ukończyły kurs dla specjalistów lub inspektorów ochrony przeciwpożarowej zorganizowany przez ośrodek szkolenia lub szkołę Państwowej Straży Pożarnej i legitymują się zaświadczeniem o ukończeniu takiego kursu.

4. Sposoby zaznajamiania pracowników oraz stałych użytkowników budynku z treścią niniejszej instrukcji.

Wymaga się aby każdy z pracowników był co najmniej raz zapoznany z postanowieniami zawartymi w „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”. Podlegają oni również ponownemu zapoznaniu się z treścią instrukcji (lub jej właściwym fragmentem), w przypadku dokonania w niej jakichkolwiek zmian spowodowanych zmianami sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Każdy nowy pracownik lub stały użytkownik powinien być, przed przystąpieniem do pracy lub użytkowania obiektu, zapoznany z wymaganiami przeciwpożarowymi dla budynku zawartymi w instrukcji.

„Listę osób zapoznanych z postanowieniami Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”, będącą integralną częścią tej instrukcji, stanowi **załącznik nr 7**.

XI. WYKAZ DOKUMENTÓW DOTYCZĄCY OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.

Poniżej w tabeli podano wykaz dokumentów dotyczących ochrony przeciwpożarowej.

Lp.	Rodzaj dokumenty
1	Książka Obiektu Budowlanego
2	Protokoły kontroli i decyzje organów Państwowej Straży Pożarnej
3	Wszelkie protokoły z przeglądów, napraw, konserwacji urządzeń i instalacji
4	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
5	Protokoły Zabezpieczenia Przeciwpożarowego Prac Niebezpiecznych Pożarowo oraz Książka Kontroli Prac Niebezpiecznych Pożarowo (załączniki nr 1, 2 Instrukcji Bezp. Pożarowego)
6	Czynności zabronione, Instrukcja Postępowania, Wykaz Telefonów Alarmowych (załączniki nr 3, 4, 5 Instrukcji Bezp. Pożarowego)
7	Wykaz Osób Zapoznanych z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego (załącznik nr 7 do Instrukcji Bezp. Pożarowego)
8	Karta aktualizacji Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego (załącznik nr 8 do Instrukcji Bezp. Pożarowego)

XII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

1. Aktualizacja

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

„Kartę aktualizacji Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”, stanowi **załącznik nr 8**.

2. Zakres stosowania

Niniejsza Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego ma zastosowanie do wszystkich osób przebywających w obiekcie, a także do wszystkich użytkowników budynku.

3. Obowiązek opracowania

Właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektów bądź ich części stanowiących odrębne strefy pożarowe, przeznaczonych do wykonywania funkcji użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, magazynowych oraz inwentarskich, opracowują instrukcje bezpieczeństwa pożarowego zawierające:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem;
- 2) sposób poddawania przeglądów technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- 5) sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi;
- 6) sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.

Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego nie są wymagane dla obiektów lub ich części, jeżeli nie występuje w nich strefa zagrożenia wybuchem, a ponadto:

- 1) kubatura brutto budynku lub jego części stanowiącej odrębną strefę pożarową nie przekracza 1.000 m³;
- 2) powierzchnia strefy pożarowej obiektu innego niż budynek nie przekracza 1.000 m²

PROTOKÓŁ ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

- Nazwa i określenie pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonywanie prac:
.....
- Technologia prac przewidzianych do realizacji:
.....
- Właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniu – miejscu pracy:
.....
- Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac niebezpiecznych pożarowo
.....
- Rodzaj wykonywanych prac w pomieszczeniach sąsiadujących z pomieszczeniami (miejscami) wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo oraz sposoby zabezpieczeń obszarów sąsiadujących:
- Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo:
.....
- Ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego dla zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo:
- Środki i sposób alarmowania współpracowników oraz straży pożarnej w przypadku powstania pożaru:
- Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac:
- Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem zabezpieczenia pożarowego w toku wykonywania prac:
.....
- Osoba(y) odpowiedzialna(e) do przeprowadzenia kontroli rejonu prac po ich zakończeniu:
.....

Podpisy członków komisji:
(imię i nazwisko, stanowisko)

.....
.....

....., dnia

KSIĄŻKA KONTROLI PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

Lp.	Nazwa budynku, pomieszczenia, w którym wykonano spawanie	Data i godz. rozpoczęcia spawania, oraz nr zezwolenia	Imiona i nazwiska spawaczy wyznaczonych do pracy	Godzina przeprowadzenia kontroli oraz imię i nazwisko kontrolującego	Uwagi i polecenia wydane spawaczom w trakcie kontroli prac	Data i godzina zakończenia prac spawalniczych	Data i godzina przeprowadzenia kontroli po zakończeniu prac	Imiona i nazwiska osób przeprowadzających kontrolę	Podpisy osób przeprowadzających kontrolę
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

CZYNNOŚCI ZABRONIONE

W celu zapewnienia bezpiecznej eksploatacji obiektu zabrania się wykonywania czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji w tym:

- Używania w całym obiekcie otwartego ognia, palenia tytoniu i stosowania innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów;
- Użytkowania instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;
- Stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości, co najmniej 0,05 m. od żarówki;
- Składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości;
- Zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
- Lokalizowanie elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
- Uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do:
 - gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu
 - wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego;

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA

- Każdy, kto zauważy pożar lub uzyskał informację o pożarze (innym zagrożeniu) obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczać do paniki i natychmiast zaalarmować:
 - osoby znajdujące się w strefie zagrożenia, narażone na jego skutki,
 - z najbliższego aparatu telefonicznego należy również zaalarmować:

Wójta gm. Sońsk

Państwową Straż Pożarną, tel. nr 998 lub 112

- Po uzyskaniu połączenia ze Strażą Pożarną należy wyraźnie podać:
 - gdzie powstało zdarzenie - dokładny adres, nazwę obiektu,
 - co się pali lub jakie jest inne zagrożenie,
 - czy istnieje zagrożenie dla życia ludzi,
 - nr telefonu z którego się mówi oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA: Należy odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że Straż Pożarna przyjęła zgłoszenie.

- W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) alarmować:
 - POGOTOWIE RATUNKOWE tel. 999,
 - POLICJĘ tel. 997,
 - POGOTOWIE ENERGETYCZNE tel. 991,
 - POGOTOWIE GAZOWE tel. 992,
 - POGOTOWIE WODNO-KANALIZ. tel. 944.

Zasady postępowania pracowników w przypadku powstania pożaru.






- a. Równocześnie z alarmowaniem Straży Pożarnej należy, w miarę możliwości przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego znajdującego się w pobliżu.
- b. Pracownicy uczestniczą w alarmowaniu i organizowaniu akcji ratowniczej na zasadach określonych w niniejszej Instrukcji. Pozostali pracownicy nie biorący udziału w alarmowaniu oraz ewakuacji ludzi i mienia, ewakuują się samorzutnie wskazanymi drogami ewakuacyjnymi do stref bezpiecznych.
- c. Do przybycia Straży Pożarnej akcją ratowniczą powinien kierować Właściciel budynku lub osoba przez niego wyznaczona. Każdy pracownik powinien podporządkować się poleceniom kierującego akcją ratowniczą.
- d. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczej powinna pamiętać, że:
 - w pierwszej kolejności ratuje się zagrożone życie ludzkie,
 - należy przeciwdziałać panice wśród ludzi przebywających w obiekcie, wzywając do zachowania spokoju i informując o drogach ewakuacji oraz rozstracać opiekę nad potrzebującymi pomocy,
 - wchodząc do pomieszczeń i stref zadymionych przyjmować pozycję pochyloną (jak najbliższej podłogi) oraz zabezpieczyć drogi oddechowe prostymi środkami (np. wilgotną chustką),
 - należy usuwać z zasięgu ognia wszelkie materiały palne i wybuchowe oraz toksyczne,
 - nie należy otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,

WYKAZ TELEFONÓW ALARMOWYCH







- PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA tel. nr 998 lub 112
- POGOTOWIE RATUNKOWE tel. 999,
- POLICJA tel. 997,
- POGOTOWIE ENERGETYCZNE tel. 991,
- POGOTOWIE GAZOWE tel. 992,
- POGOTOWIE WODNO-KANALIZ. tel. 944.

**WYKAZ ZALECANYCH RODZAJÓW ZNAKÓW BEZPIECZEŃSTWA I SPOSÓB ICH
ROZMIESZCZANIA**

Niezbędne informacje do ewakuacji można uzyskać poprzez oznakowanie znakami bezpieczeństwa zgodnie z Polskimi Normami PN-N-01256-1, PN-N-01256-2 i PN-N-01256-4 drogi, wyjścia i kierunków ewakuacji; Podstawową zasadą rozmieszczenia znaków ewakuacyjnych na drodze ewakuacyjnej jest, że z każdego miejsca na drodze ewakuacyjnej, w którym może pojawić się wątpliwość co do kierunku ewakuacji, powinien być widoczny znak ewakuacyjny.

Lp.	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku
1.		Kierunek drogi ewakuacyjnej
2.		Wyjście ewakuacyjne
3.		Drzwi ewakuacyjne
4.		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej
5.		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół

WYKAZ ZALECANYCH RODZAJÓW ZNAKÓW BEZPIECZEŃSTWA

Nr	Znak bezp.	Znaczenie (nazwa) znaku bezpieczeństwa	Zastosowanie
PN-92/N-01256-01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.			
1		Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	Do odcinania wszystkich obwodów elektrycznych z wyjątkiem urządzeń niezbędnych do funkcjonowania w warunkach pożaru
2		Gaśnica	Znak ten jest stosowany do oznaczenia gaśnic.
3		Hydrant wewnętrzny	Znak ten jest stosowany na drzwiach szafki hydrantowej.
4		Palenie tytoniu zabronione	Do stosowania w miejscach, gdzie palenie tytoniu może być przyczyną zagrożenia pożarowego.
5		Zakaz używania otwartego ognia – Palenie tytoniu zabronione	Do stosowania w miejscach, gdzie palenie tytoniu lub otwarty ogień mogą być przyczyną zagrożenia pożarem lub wybuchem.
6		Kierunek do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego	Do stosowania tylko łącznie ze znakami nr 1 do 3 i nr 10 do 13, dla wskazania kierunku do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego.

KARTA AKTUALIZACJI INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

L.p.	Zakres aktualizacji	Aktualizacji dokonał	Data	Podpis

Wykaz przepisów przeciwpożarowych i Polskich Norm

- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. (J.t. Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229, z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej. (J.t. Dz.U. z 2002r. Nr 147, poz. 1230, z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane. (J.t.: Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późniejszymi zmianami).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109, poz. 719).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz.U.Nr75, poz. 690, z późniejszymi zmianami).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych. (Dz.U. Nr 124, poz. 1030).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. (Dz. U. Nr 180, poz. 1860 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i administracji z dnia 25 października 2005r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych oraz szkoleń dla strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej i osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej. (Dz. U. Nr 215 poz. 1823)
- PN-75/M-51000 Sprzęt pożarniczy. Podział i nazwy.
- PN-92/N-01256-01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
- PN-92/N-01256-02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
- PN-92/N-01256-04 Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe.
- PN-N-01256-5 Znaki bezpieczeństwa. Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych.
- PN-EN 1838 Zastosowanie oświetlenia. Oświetlenie awaryjne.